

Perustuslakivaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tasavallan presidentin palkkiosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tasavallan presidentin palkkiosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta (HE 28/2023 vp): Asia on saapunut perustuslakivaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Päivi Pietarinen, valtioneuvoston kanslia
- oikeudellinen neuvonantaja Päivi Pietarinen, tasavallan presidentin kanslia
- professori Mikael Hidén

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tasavallan presidentin palkkiosta annettua lakia. Esitys liittyy esitykseen valtion vuoden 2024 talousarvioksi ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.3.2024.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

(1) Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että tasavallan presidentin palkkiota tarkistetaan nykyisestä 126 000 eurosta 160 000 euroon. Viimeksi palkkion määrää on tarkistettu 1.4.2013 lukien. Sitä ennen tasavallan presidentin palkkion määrää tarkistettiin presidentin toimikauden vaihtuessa syksyllä 2011, jolloin palkkion määräksi 1.3.2012 lukien vahvistettiin 160 000 euroa. Tätä ennen palkkion määrää tarkistettiin keväällä 2006, jolloin palkkion määräksi 1.3.2006 lukien vahvistettiin 126 000 euroa.

(2) Vuonna 2013 tasavallan presidentin palkkion pienentämisen taustana oli tasavallan presidentti Sauli Niinistön pääministerille osoittama kirje siitä, että osana julkisen talouden säästöratkaisuja ryhdytään toimiin tasavallan presidentin palkkiosta annetun lain muuttamiseksi niin, että

Valiokunnan mietintö PeVM 1/2023 vp

palkkio palautetaan 1.3.2006 vahvistettuun tasoon. Palkkion määräksi vahvistettiin 1.4.2013 lukien 126 000 euroa.

(3) Ehdotettu tasavallan presidentin palkkion tarkistus palauttaa palkkion sille tasolle, jolle palkkio vahvistettiin ennen nykyisen tasavallan presidentin esitystä palkkion muuttamisesta.

(4) Tasavallan presidentin vuotuisen palkkion määrää ei aiemmin voimassa olleen hallitusmuodon 26 §:n perusteella ollut sallittua presidentin toimikauden aikana lisätä eikä vähentää. Perustuslaki ei sisällä vastaavan kaltaista sääntelyä. Aiemmassa hallitusmuodossa ilmaistun periaatteen mukaisesti on valiokunnan mukaan kuitenkin tärkeää, että presidentin palkkion ja edustusmäärärahan tarkistuksista säädetään hyvissä ajoin ennen kulloinkin valituksi tulevan presidentin toimikauden alkamista (vrt. PeVM 5/2011 vp, PeVM 3/2006 vp). Hallituksen esitys on tältä osin asianmukaisesti laadittu.

(5) Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Perustuslakivaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 28/2023 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Helsingissä 29.11.2023

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Heikki Vestman kok
varapuheenjohtaja Vilhelm Junnila ps
jäsen Maria Guzenina sd
jäsen Petri Honkonen kesk
jäsen Hannu Hoskonen kesk
jäsen Teemu Keskisarja ps
jäsen Pihla Keto-Huovinen kok
jäsen Anna Kontula vas
jäsen Johannes Koskinen sd
jäsen Jarmo Lindberg kok
jäsen Mats Löfström r
jäsen Mira Nieminen ps
jäsen Karoliina Partanen kok
jäsen Onni Rostila ps
jäsen Ville Skinnari sd

Valiokunnan mietintö PeVM 1/2023 vp

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Johannes Heikkonen